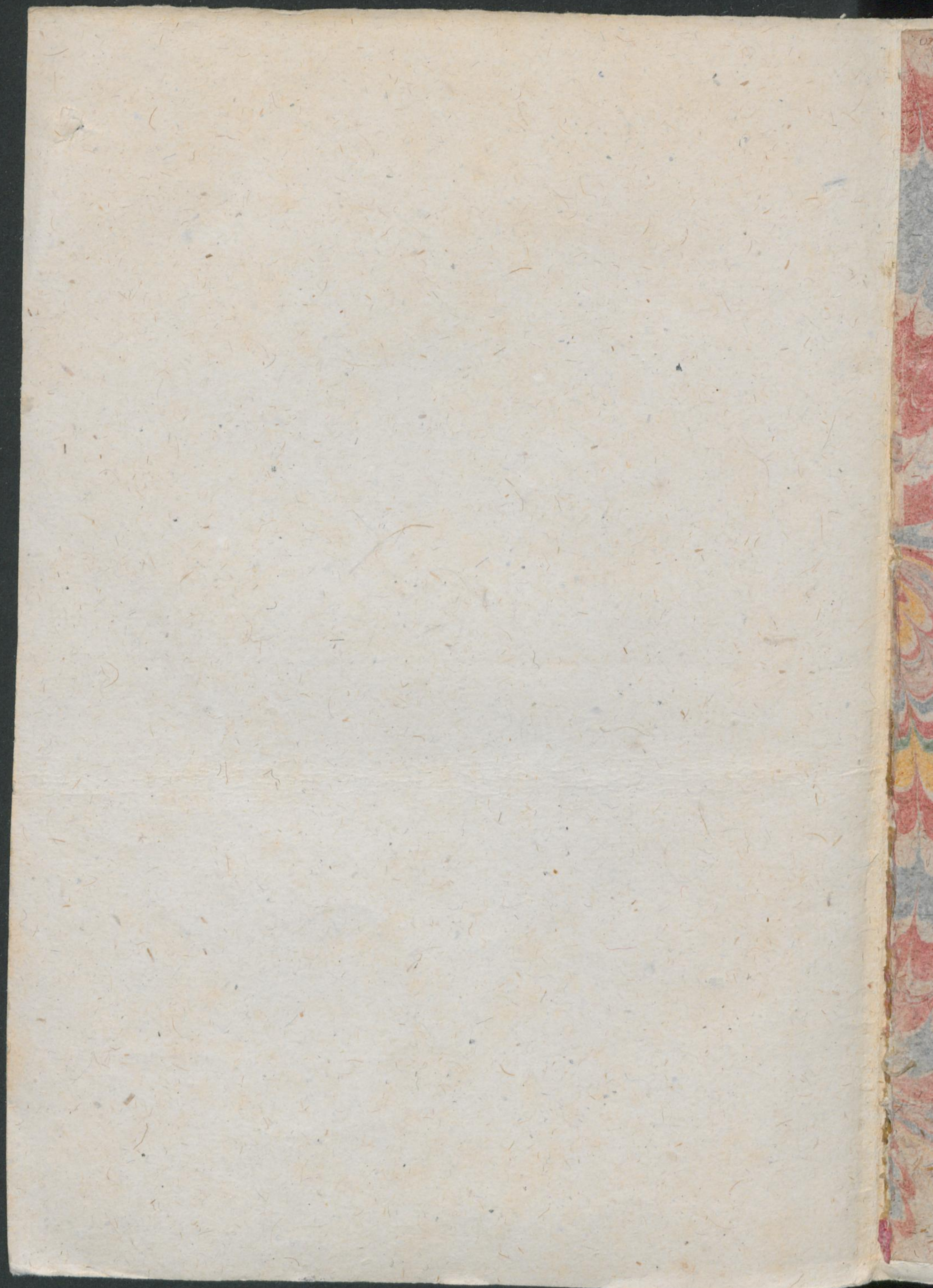

Nieumaren.

Mijnen vrient de Rechtere: Ick hebbe gheweest deur beuel van zijne Excellentie eenighe daghen int Legher / twelck ick hebbe beuonden in goeden state / eñ alle het oorlochsvolck (soe wel te paerde als te voet) seer wel gemoet om den viant te slaen / tallen tijdẽ als de gelegentheyt vereysschen sal: Sy hebben die prouiande in ouervloedicheyt/ende alles anders dat sy luyden behoeuen/tot onderhout vanden zeer goeden Leger/ Deurdien dat sy luyden zijn in een vol Landt twelck den Soldaten oock so veel te williger maect/ want anderssins die clachte vande betalinge te grooter wesen soude. Men maeckt voor henluyden iegenwoordelick ghereet een gheheele Maent betalings / die wel bedraghen sal/ tusschen die acht ende neghen hondert Duysent Guldens. Mijn Heere den Hertoch van Alencon is noch voor Binsch/ende sal van daghe eenen Coninclickenslach leueren / ende doen stormen daer beneffens. Binnen der seluer Stede zijn Duysent Soldaten/vianden/ende een Spaengiaert als Gouuerneur. Tleger vanden vyanden is wonderlicken getrenct deur siecte ende sterfte die daer inne seer groot is/ ende sulcx dat zy luyden geen middel en hebben omme eens te comẽ vuyt heur schanzen ende ons volck te besoecken/ die Graue van Roeulx is doot / van ghelijckẽ Mondragon/ ende den Graue van Faucquenberge alias Tambruge/ Sedert dat ick int Leger was/ontfangt mẽ alle daechs van verscheyde quartieren nieumarẽ vande siecte vã Don Joan/ leggende crane aẽde peste/ sulcx dat op Maẽdach lestleden / hy op zijn Catholijckx ontfanghen heeft alle zijne Sacramenten. Ende van desen morgenstont heeft zijne Excellentie ontfanghen nieumaren vuypten Legher ende oock van Loeuen / dat den voornoemde Don Jan is ghestoruen op donderdach lesteden/ende dat het Chrijchsvolck ghecosen heeft in zijne plaetse by prouisie den Prince van Parma / ter tijt toe dat den Coninck anders daerinne sal hebben voorsien. Wy sullen sien metter tijt die veranderinge die desen doot ons mede brengen sal. Eenigen tijt te voren hadde die voornoemde Don Jan gheschreuen naer Italien/ Spaengnien/ ende andere plaetsen/ welcke brieuen zijn becommen ende alhier ghebracht. By de welcke hy bewijst/ hoe dat die couragie hem begonst te failleren/ ende den cleynen hope die hy hadde ende sach omme te commen/ten eynde van zijne saecken/ende dese Landen met ghewelt te winnen. Ick sal v seynden copie van eenighe der seluer brieuen. Die van Gendt hebben op ghisteren gehangen den Raetsheere Hessels/ende noch een ander Officier/eñ dreygen te doen executerẽ alle dandere geuangens. Men siet den loop vande werelt/vanden peys en is gheen questie meer.

Ghescreuen tAntwerpen den vijfsten Octobris XVᶜ. Lxxviij. Ondergheteyckent Nicolaes Bruninck.

Brieuen van Don Jan van Oisten-rijck / aen Joan Andrea Dorea / Prince van Melf.

Ick was van meeninghe daghelicx te schrijuen aē uwe Seigneurie / alsoot my een gherustichept te schrijuen is / aenden genen die soo na mede voelt mijne trauaille / anderssins en soude ick v daermede niet willen beswaren / omme de selfde te hooren: Jck hebbe ontfanghen die brieuen van v Seigneurie vanden lesten van Augusto / ende ben seer verblijt gheweest / verstaende dat uwe Seigneurie leeft / soo vreedtsamelick wesende de werelt in alsulcke veranderinghe / want het aenmercken vande tormenten die ieghenwoordelick alhier gheleden werden / sal uwe Seigneurie oorsaeck geuen beter te vreden te zijn / dat hy tselfde mach sien van zijnder syde. Jck maecke mijn rekeninghe dat deenighe wijsheyt van Don Andrea Dorea heeft die macht hem te stellen in alsulcken staet / ten tijde als hy behoirde eer aen te grijpen om de werelt te regieren / alsomen mit recht noch te redene hem niet en soude moghen onthouden een goede partije van dien / eñ daeromme dunckt my dat dit exempel sal trecken een groot volcke / die alreede door den noot begeeren te comen tot tgene daer uwer Seigneurie hem beuindt in abondance / het zy hoe t wil / Godt wil v sparen lange Jaeren. Want nadiē Godt v heeft gegunt daer toe te comē dat ghy niemant vā doene en hebt / omme uwe leuen te mogē ouerbrengē met eere / gunst ende goede ghenuegen. So houde ic tselfde voor seer goeden aduyse / dat ghy voor Godt ende v behout alsulcke geuoelen / eñ niet dat ghy v seluen verhaest in eenige saeckē / deur de welcke (omme wel ofte qualicken te verantwoorden) ghy onderworpen soudt zijn dese dilatien eñ verhindernissen diemen daghelicx ghebruyct. Ende inder waerheyt uwe Seigneurie mach bemercken hoe hy te gemoeis ofte patientie mach hebben / die sal cunnen wederstaen tgene dat my gebeurt / alsoot niet genoech is dat ick my seluen beuinde beeingelt met ontallijcke vianden / sonder eenich middel omme my langer te mogen onderhonden dan drie maenden indien sy my de passaigen sluyten / als sy sonder eenige faulte doen sullen / Maer ooc niet en can verstaen soo verre sy luyden verloren souden mogē gaen / of oock de reste verloren sal moeten loopen / omme eenige resolutie te moghen nemen in behoorlicke diligentie / ouermits alsulcken precisen noot. Ten laesten omme cort te maecken alsoo een dienaer van Don Pedro niet langer en mach vertoeuen het Leger vande rebellen is gemaect bytonsen: Jnder voegen dat wy ons hebben vertogen in dit quartier twelc op een halue myle naer is by de plaetze die wy hebben genomen voor onse laeste retraicte / deur dien wy egheene bataille en moghen verwachten. Tvoornoemde legher heeft hem ghestelt tusschen Loeuen ende Bruessel vijf mylen van hier / die franchoisen gaen hen versterckSen ter seluer tijdt

deur

deur de quartieren van Henegouwen/in sulcker voegē dat wy alreede ghenoech zijn beslotē ende eten moeten vande armoede die wy hebben cunnen by een vergaderē. Ende indien die Coninck van Vranckrijck die wapenen ghebruyct die hy gereet maect op Bourgoingne (daeraf ick niet en twijffele / soo wanneer hy zijn Broeder sal sien op vasten voet) sal uwer Seigneurie moghen bedencken in welcken staet dat wy sullen wesen/ na dien wy genootsaect sullen sijn tauentuerē/of te slaen teghens sulcke groote menichte wy wesende in seer cleynē getale/ ofte te maecken een gat daer deur wy sullen connen ontcommen/ende dit al hier te verlaten/ick heb wederomme begonst te doen groote instantie aen zijne Maiesteyt/ dat hy ten minsten my wil senden d'Ordre in tgene ick te doen sal hebben al soude ick verloren gaen/ alst maer ghe schiede int achteruolgen eñ volbrenghen van zijnen wille. Ick vreese dat de remedie daeraff niet in tijts en sal commen. Godt zy met ons dat ick niet en sage dat geheele onmogelicken is te laten omme my daeraen taddresseren / ick en soude daermede soeseer niet zijn becommert. Na dien ick sie dat (also die resolutien onse handen hebben gesloten) wy het hooft al thans presenteren moeten. Ick begeere niet dat dese clachten uwe Seigneurie veroorsaecken meerder sorghe dan de selfde ghewoonlick is te draghen / als wesende een man niet geoccupeert mijnen vrijndt ende gheheelicken ghestelt te leuen in vrede / omme my te recommanderen tot Godt in uwe ghebeden / alsoo ghy v daerop moecht vertrouwen. Twelck ick op andere tijden niet en soude hebben ghedaen / andere particulariteyten veel langer zijnde/heb ick ghereserueert tot andere ghelegenheyt. Vuyten Legher op een mijle na by Namen / den sesthiensten Septembris 1578. Onderstondt gheschreuen: Tot dienste van uwe Seigneurie ghelooft meer dan ick segghen mach.

Onderghereyckent;

Don Joan.

Brieuen van Don Jan van Oisten=stenrijck aen Don Pedro van Mendoce Am=bassadeur van Genes.

DEsen Dienaer Don Pedro vereyst met sulckē haeste dat ick niet langher by desen my mach extenderen/ daeromme sal ick v alleenlicken aduerteren/ hoe dat ick ontfangen hebbe den brief van=den lesten van Augusto / ende reserverende die reste tot een ander Cour=rier die ick wel haest sal depescheren/ Sal ick v alleenlicken seggen dat den viant ons heeft ghenaeckt sulcx dat hy my heeft besloten in dit quartier. Twelck is een halue mijle by de plaetse die wy hebben gedesigneert voor ons retraict by Namen / alsoo wy die niet en cunnen verwachten omme=slach te leueren/ ende dat aen de zijde van Henegouwen het volck vanden Hertoch van Alencon beginnen te chergeren/ in sulcker voeghen dat wy alreede genoech zijn belegert / et ende van tgene dat wy hebben cunnen vergaderen / ende int eyndetgene dat wy behouden voorden upttersten noot. Die Coninck van Vranckrijck maect hem gereet/ ende al die werelt seydt ende houdt voorseker dat hy van meningheis omme doorloghe te beghinnen/ siende zijnen broeder gestelt op eenen vasten voet/ puytgeson=dert Jan de Vergas Nuxia/ die hem betrout op zijne woorden dat het on=moghelick is. Sijne Ma[teyt] van Spaenguē en resolueert niet/ ic en weet niet wat hy mach bedencken.

MEn gheeft ons hier goede moet met veel geroeps/ maer ic sie dattet my weynich prouffiteert. Ick houde ordinaerlick volck te Peerde opden vyant/ omme my te aduerteren tgheen dat hy doet/ ende ick sal my draghen naer tvoordeel dat hy crijghen sal: Maer ick voorsie in dien zijne Ma[cyt] hem vergeet/ als hy tot noch toe heeft ghedaen/ dat hyt al verlie=sen sal sonder eenige remedie. De saecken beginnen af te loopen eñ te gaē deur onse onachtsaemheyt eñ cleyne couraige / tot sulcken eynde dat die Duyuel niet meer en soude connen begeerē. Wy sullen hier onse bebuoir doen tot den leste adem/ Godt beleyde die reste naer zijne macht/ ende als hy sal beuinden noodich te wesen. Naer dat ick v heb ghescreuen omme mijn cofferen herwaert ouer te schicken/ heb ick my anders bedacht/ ende indien sy niet op wech en zijn/ soude my seer aengenaem wesen datse daer bleuen. Wten Leghere een Mijle by Namen / den Sestiensten Sep=tembris 1578. Onderstondt ghescreuen. Tot uwen dienste.

Onderghetepckent/

Don Joan.